

Guía Docente				
Datos Identificativos				2017/18
Asignatura (*)	Enfermaría Comunitaria II		Código	661G01019
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descriptoros				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Terceiro	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento				
Coordinación	Ramil Pernas, Herminia	Correo electrónico	hramil@udc.es	
Profesorado	Ramil Pernas, Herminia	Correo electrónico	hramil@udc.es	
Web				
Descrición xeral	O proposito desta materia e capacitar o estudante para desenrolar os cuidados integrais de promoción da saúde, prevención da enfermidade, a atención curativa, paliativa ou rehabilitadora dos problemas de saúde prevalentes na comunidade, que leva a cabo a enfermeira comunitaria, inmersa dentro dun equipo multidisciplinar e que a atención primaria de saúde debe resolver.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A26	Capacidade para describir os fundamentos do nivel primario de saúde e as actividades a desenvolver para proporcionar un coidado integral de enfermaría ao individuo, a familia e comunidade.
A27	Comprender a función e actividades e actitude cooperativa que o profesional desenvolverá nun equipo de Atención Primaria de Saúde.
A28	Promover a participación das persoas, familia e grupos no seu proceso de saúde-enfermidade.
A29	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do entorno, para atender as persoas en situacións de saúde e enfermidade como integrantes dunha comunidade.
A30	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos.
A33	Educación, facilitar e apoiar a saúde e o benestar dos membros da comunidade, cuxas vidas están afectadas por problemas de saúde, risco, sufrimento, enfermidade, incapacidade ou morte.
B1	Aprender a aprender.
B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B8	Capacidade de análise e sínteses.
B11	Capacidade e habilidade de xestión da información.
B12	Capacidade para organizar e planificar.
B13	Toma de decisións.
B16	Coñecer e apreciar a diversidade e a multiculturalidade.
B18	Desenvolver a capacidade de liderado.
B20	Sensibilidade cara a temas medioambientais.
B22	Capacidade para motivarse e motivar a outros.
B24	Fomentar e aplicar os dereitos fundamentais e a igualdade entre homes e mulleres.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C10	CB2.- Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos a seu traballo ou vocación de unha forma profesional y posúan as competencias que solen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.

C11	CB3.- Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
C12	CB4.- Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
Descibir o concepto, fundamentos e desenvolvemento da atención primaria de saúde.	A26	B1 B3	C1
Definir o concepto do traballo en equipo de saúde, os principios que o determinan identificando o rol da enfermeira/o comunitaria.	A27	B1 B3	C1 C4
Identificar as necesidades de coidados da persoa, grupos e comunidades..	A28 A29	B11 B13 B18 B20 B22 B24	C6 C7
Identificar os problemas de saúde (diagnóstico de enfermidade e complicacións potenciais) na persoa, grupos e comunidades.	A29	B12	C7
Planificar coidados de enfermidade para os problemas de saúde das persoas, grupos e comunidades	A29 A30		
Identificar e desenvolver as diferentes fases dos programas de prevención, promoción e educación para a saúde.	A26 A27 A28 A29 A30 A33	B6 B8 B16	C10 C11 C12

Contidos	
Temas	Subtemas
UNIDADE TEMÁTICA I.- Atención primaria de saúde e saúde comunitaria.	-Evolución do concepto de saúde. -Factores determinantes da saúde. -A Organización Mundial da Saúde e a Atención Primaria de saúde. -Atención Primaria: contidos. -A comunidade e a saúde comunitaria. -Participación comunitaria. Autoresponsabilidade. -Promoción da saúde e prevención da enfermidade. -Programas de saúde.
UNIDADE TEMÁTICA II.- Enfermidade familiar e comunitaria.	-Metodoloxía de traballo da enfermidade comunitaria. -Oferta de servizos da enfermidade comunitaria. -Organización funcional dentro do equipo de saúde. -Consulta de enfermidade. -Relación asistencial na consulta de enfermidade. -Entrevista clínica. -Familia e saúde familiar. -A familia como unidade básica de atención. -Atención domiciliaria.

UNIDADE TEMÁTICA III.- Equipo interdisciplinario de saúde.	.-Concepto de equipo de saúde. .-Organización do traballo en equipo. .-Profesionales da atención familiar e comunitaria: competencias e relacións con outros profesionais.
UNIDADE TEMÁTICA IV.- Atención de enfermaría a os problemas de saúde prevalentes na comunidade.	.-Atención as persoas con enfermidade crónicas complexas e fráxiles. .-Programas de saúde comunitarios.
UNIDADE TEMÁTICA V.Educación para a saúde.	.-Proceso de comunicación e educación para a saúde. .-Educación sanitaria: concepto e evolución.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Aprendizaxe colaborativa	A26 A27 A28 A29 A30 A33 B1 B3 B6 B8 B11 B12 B13 B16 B18 B20 B22 B24 C1 C4 C6 C7 C10 C11 C12	14	17	31
Proba obxectiva	A26 A27 A28 A29 A30 A33 B1 B3 B6 B8 B11 B12 B16 B20 B22 B24 C1 C4 C6 C10 C11 C12	2	21	23
Lecturas	A26 A27 A28 A29 A30 A33 B1 B3 B8 B11 B12 B16	0	7	7
Traballos tutelados	A26 A27 A28 A29 A30 A33 B1 B3 B6 B8 B11 B12 B13 B16 B18 B20 B22 B24 C1 C4 C6 C7 C10 C11 C12	0	12	12
Sesión maxistral	A26 A27 A28 A29 A30 A33 B1 B3 B8 B11 B16 B22 B24 C4 C6 C7	28	48	76
Atención personalizada		1	0	1
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe colaborativa	Conxunto de procedementos de ensino-aprendizaxe guiados de forma presencial e/ou apoiados con tecnoloxías da información e as comunicacións, que se basean na organización da clase en pequenos grupos nos que o alumnado traballa conxuntamente na resolución de tarefas asignadas polo profesorado para optimizar a súa propia aprendizaxe e a dos outros membros do grupo
Proba obxectiva	Proba escrita tipo test.
Lecturas	Son un conxunto de textos e documentación escrita que se recolleron e editaron como fonte de profundización nos contidos traballados.

Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do "cómo facer as cousas". Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe.
Sesión maxistral	Actividade na que o profesor expón de maneira oral e con medios audiovisuais contidos teóricos do programa e a orientación bibliográfica dos mesmos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados Proba obxectiva	A atención personalizada relacionada coa proba mixta ten como finalidade atender as consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia. Farase de forma individualizada, ben de maneira presencial ou a través do correo electrónico. A atención personalizada relacionada cos traballos tutelados ten como finalidade orientar os estudantes na realización dos traballos. O seguimento farase de forma individual ou en pequenos grupos, ben de maneira presencial ou a través do correo electrónico.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A26 A27 A28 A29 A30 A33 B1 B3 B6 B8 B11 B12 B13 B16 B18 B20 B22 B24 C1 C4 C6 C7 C10 C11 C12	A asistencia e participación na aula a través dos grupos de traballo será obligatoria. Puntuará sobre un mínimo de 0 e un máximo de 10, Suporá un 40% da calificación final. Para a avaliación dos traballos seguiranse criterios de calidade sobre: presentación, estrutura, contidos, bibliografía e exposición oral. Criterios de avaliación para a segunda oportunidade (xullo), entrega de traballos tutelados realizados. As probas superadas na primeira oportunidade (maio/xuño) conservaranse só para a segunda oportunidade (xullo).	40
Proba obxectiva	A26 A27 A28 A29 A30 A33 B1 B3 B6 B8 B11 B12 B16 B20 B22 B24 C1 C4 C6 C10 C11 C12	A proba constará de 50 preguntas tipo test, relacionadas con contidos teóricos, lecturas e con contidos da materia dos traballos tutelados. A puntuación mínima para superar a proba será de 75% das respostas correctas (38 preguntas correctas). A porcentaxe sobre a puntuación total será do 60%. Criterios de avaliación da segunda oportunidade (xullo), serán as mesmas. Para os alumnos que non teñan superado a parte presencial obrigatoria realizarán proba obxectiva de 100 preguntas tipo test relacionadas con contidos teóricos, lecturas e con contidos da materia dos traballos tutelados. A puntuación mínima para superar a proba será de 75% das respostas correctas.	60

Observacións avaliación

-Para superar a materia e necesario ter aprobado os dous bloques: proba obxetiva e contidos do desenvolvemento dos traballos de grupo, a puntuación mínima para superar a proba será do 75% (38 preguntas correctas). A asistencia as clases de grupo e obrigatoria, solo se permiten 3 faltas de asistencia. A partir de 3 faltas a materia estará suspensa.

As probas superadas na primeira oportunidade (maio/xuño), traballos tutelados conservaranse só para a segunda oportunidade (xullo).

-Segunda oportunidade (xullo) as condicións serán as mesmas.

Para os estudantes que no teñan superada a parte presencial obrigatoria realizarán proba obxetiva de 100 preguntas tipo test relacionadas cos contidos teóricos, lecturas recomendadas e inclúe preguntas relativas o desenvolvemento dos traballos de grupo realizados na parte presencial obrigatoria. A puntuación mínima para superar a proba será do 75%.

-Adianto de oportunidade: proba obxetiva tipo test de 100 preguntas relacionadas cos contidos teóricos, e inclúe preguntas relativas o desenvolvemento dos traballos de grupo realizados na parte presencial obrigatoria. A puntuación mínima para superar a proba será do 75%.

-Estudantes matricula a tempo parcial: proba obxetiva tipo test de 100 preguntas relacionadas cos contidos teóricos, e inclúe preguntas relativas o desenvolvemento dos traballos de grupo realizados na parte presencial obrigatoria. A puntuación mínima para superar a proba será do 75%.

Fontes de información

Bibliografía básica

- CAJA LÓPEZ C, LÓPEZ PISA RM. (1993). ENFERMERÍA COMUNITARIA III. BARCELONA: EDICIONES CIENTÍFICAS Y TÉCNICAS.
- FRÍAS OSUNA A. (2000). ENFERMERÍA COMUNITARIA.. BARCELONA: MASSÓN.
- SANCHEZ GARCIA AM, MERELLES TORMO T, APARICIO RAMÓN V. (2003). SALUD PÚBLICA Y ENFERMERÍA COMUNITARIA.. MADRID: MCGRAW-HILL/INTERAMERICANA.
- GARCIA RODRIGUEZ MA, GARCÍA QUINTANS A. (2002). MANUAL DE PROCEDIMIENTOS DE ATENCIÓN PRIMARIA: PERSONAL DE ENFERMERÍA.. SANTIAGO DE COMPOSTELA: CONSELLERÍA DE SANIDADE.
- MARTIN ZURRO, A, CANO PEREZ, J.F., Y GENÉ BADÍA, J. (2014). ATENCIÓN PRIMARIA. PRINCIPIOS, ORGANIZACIÓN Y MÉTODOS EN MEDICINA DE FAMILIA. SÉPTIMA EDICIÓN.. BARCELONA: ELSEVIER.
- SALLERAS SANMARTÍ L. (1985). EDUCACIÓN SANITARIA: PRINCIPIOS, MÉTODOS Y APLICACIONES.. MADRID: DÍAZ DE SANTOS.
- SÁNCHEZ MORENO A. (2000). ENFERMERÍA COMUNITARIA III. ACTUACIÓN EN ENFERMERÍA COMUNITARIA. LOS SISTEMAS Y PROGRAMAS DE SALUD.. MADRID: MACGRW-HILL. INTERAMERICANA.
- ASTHON J, SYMOURH. (1990). LA NUEVA SALUD PÚBLICA.. BARCELONA: MASSÓNS.
- PRITCHARD P. (1981). MANUAL DE ATENCIÓN PRIMARIA DE SALUD. SU NATURALEZA Y ORGANIZACIÓN.. MADRID: DÍAZ DE SANTOS.
- ROL DE ENFERMERIA (.). , ,
- ENFERMERÍA CLÍNICA (.). , ,
- MARTÍN ZURRO A, JODAR SOLA G. (2011). ATENCIÓN FAMILIAR Y SALUD COMUNITARIA: Conceptos y materiales para docentes y estudiantes.. BARCELONA:ELSEVIER
- LOZANO ALONSO R. (2012). MANUAL DE ENFERMERÍA FAMILIAR Y COMUNITARIA.. CTO EDITORIAL
- MARTINEZ RIERA JR, DEL PINO CASADO R. (2013). MANUAL PRÁCTICO DE ENFERMERIA COMUNITARIA. ELSEVIER
- Fistera.com (). .

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente
Bioloxía/661G01002 Nutrición/661G01009 Farmacoloxía/661G01011 Enfermaría Comunitaria I/661G01014 Enfermaría da Saúde Mental/661G01015 Ética profesional, marco legal e filosofía do coidado/661G01016 Estancias Clínicas I/661G01025 Enfermaría Clínica I/661G01034 Enfermaría Clínica II/661G01035 Fundamentos de Enfermaría/661G01107
Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Enfermaría clínica III/661G01017 Enfermaría Xerontolóxica/661G01020 Xestión dos servizos da Enfermaría/661G01021
Materias que continúan o temario
Estancias Clínicas IV/661G01028 Practicum/661G01032
Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías